

Sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter på särskilt boende

- hur kan deras kompetens komma de äldre och verksamheten till nytta på bästa möjliga sätt ?

Linda Nyholm, projektledare

Karin Johansson, projektledare

Seniorråd 2020-09-24

Varför gjorde vi studien?

- Vi har mött en frustration bland legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som arbetar på särskilda boenden för äldre, över att deras kompetens inte tas till vara i verksamheten.
- Personer som bor på särskilt boende är ofta multisjuka och har omfattande funktionsnedsättningar. Det är därför nödvändigt att den kompetens och kunskap som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal har, nyttjas i verksamheterna.
- Att de boende får det stöd och den behandling som de har behov av, och rätt till, är en förutsättning för att de ska kunna uppleva livskvalitet och trygghet.

HSL och SoL

- Kommunerna som ansvarar för att erbjuda en god hälso- och sjukvård enligt HSL. För att uppfylla detta måste bland annat den personal och den utrustning som behövs för att god vård ska kunna ges finnas.
- Ansvaret för hälso- och sjukvård innefattar habilitering, rehabilitering och hjälpmedel. Inom den kommunala hälso- och sjukvården arbetar sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter i alla Sveriges kommuner.
- Dietister, farmaceuter, logopedier och tandhygienister bara finns i vissa kommuner.
- Enligt SoL har kommunen det yttersta ansvaret för att enskilda personer får det stöd och den hjälp som de behöver, och omvårdnaden och omsorgen ska ges på lika villkor med utgångspunkt i varje enskild persons behov.

Syfte och frågeställningar

Syfte

Syftet var att undersöka hur kompetens som sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter genom sin yrkeslegitimation har, kommer till användning vid verksamhetsutveckling och i det dagliga arbetet på särskilt boende.

Frågeställningar

- Vilka förutsättningar finns för kunskapsinhämtning?
- Vilka förutsättningar finns för att använda sin grundläggande kompetens och ny kunskap på individnivå?
- Vilka förutsättningar finns för att integrera sin grundläggande kompetens och ny kunskap i den ordinarie verksamheten?

Hur gjorde vi?

1. Enkätundersökning med legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som arbetade på särskilt boende
2. Diskussion kring preliminära resultat från enkätstudien i grupp med legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal på särskilt boende
3. Analysseminarium kring preliminära resultat från enkäter och gruppintervjuer där chefer, utvecklingsledare och medicinskt ansvariga sjuksköterskor deltog

Vad fick vi veta- enkäter och gruppintervjuer

- Att hämta in ny kunskap sågs inte som något större problem (MEN det var svårt att avsätta tid, kunde ske på fritiden, gratisutbildningar osv.)
- Det fanns vissa förutsättningar för att använda och vidareutveckla den egna kompetensen på individnivå.
- De största utmaningarna rörde integrering av yrkeskunskapen i verksamheten.

Vad fick vi veta- enkäter och gruppintervjuer

Stor del av arbetstiden användes till uppgifter där den yrkesspecifika kunskapen inte kom till användning:

- onödigt krånglig administration
- täcka upp för omsorgspersonalens uppgifter då omsorgspersonal inte hade den kompetens som behövdes
- arbetsterapeuter och fysioterapeuter lade mycket tid på administrativa uppgifter, som felanmälningar, larm mm. Deras uppdrag innefattade också många äldre personer (genomsnitt 65-69)
- arbetsterapeuters och fysioterapeuters olika roller och kompetenser var otydliga i verksamheterna vilket kunde resultera i att de gjorde "lite av varje"

Rutiner för kunskapsutbyte mellan olika professioner, och för att reflektera kring arbetssätt och ny kunskap saknades ofta.

Vad fick vi veta- analysseminarium

Förslag på hur hinder kan förebyggas:

- Förtydliga legitimerad hälso- och sjukvårdspersonals olika yrkesroller
- Förtydliga omsorgspersonals kompetens och ansvarsområde
- Skapa konstruktiva och lärande möten
- Förankra utbildningar

Sammanfattning

Den här studien visar på att legitimerad hälso- och sjukvårdspersonals kompetens inte alltid kommer äldre personer till del på ett optimalt sätt i särskilt boende.

Identifierade utmaningar/hinder:

- Arbetsterapeuter och fysioterapeuter kan ha oklara uppdrag, ägna sig åt allmänna sysslor, har många boende i sitt uppdrag och arbetar mot flera avdelningar/våningar.
- De olika yrkesgrupperna arbetar sällan tillsammans i den vardagliga praktiken, och samlas inte heller för gemensamma diskussioner. Små möjligheter för internt lärande.
- Legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal behöver ibland utföra uppgifter som egentligen ligger på undersköterskor.

Studien utmynnar i några förslag:

- **Arbetsbeskrivningar** tydliggör vilka uppgifter som är relevanta för respektive yrkesgrupp, och om eventuell annan yrkesgrupp behöver anställas.
- **Reglering av undersköterskeyrket** är under utredning, och har betydelse för att legitimerad personals kompetens kan komma boende och verksamheten till godo.
- **Strategier för interprofessionellt teamarbete** bidrar till att legitimerad hälso- och sjukvårdspersonals kunskap och kompetens integreras i verksamheten och kommer de boende till godo.
- **En lärande organisation** krävs för att kunskap ska integreras och omsättas till handling i en verksamhet.

FRÅGOR?

Tack!

Linda Nyholm

Karin.johansson@nestorfou.se